Kierrätysteollisuus ry

Lausunto

20.08.2025

Asia: VN/14961/2024

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

-

Liikenne

Avovastaus

Liikenteen osuus taakanjakosektorin päästöistä oli noin 35 % ja Suomen kokonaispäästöistä noin 23 % vuonna 2023. Esitettyjen toimenpiteiden avulla liikenne ei ole Suomessa saavuttamassa sille aiemmin asetettua 50 % päästövähennystavoitetta vuonna 2030.

Liikenteen päästöjä vähennetään uusimalla ajoneuvokantaa sekä vähäpäästöisillä ja päästöttömillä liikennepolttoaineilla.

Suomen autoneuvokanta on Euroopan vanhimpia. Näin ollen ajoneuvokannan uusimisen vauhdittaminen on Suomelle keskeistä. On hyvä, että romutuspalkkiokampanja on nostettu esiin toimena, sillä se on osoittanut toimivuutensa.

Toisena keskeisenä toimenpiteenä vähentää liikenteen päästöjä vähentämisessä on liikennepolttoaineiden päästöjen vähentäminen. Biopolttoaineet kuten biokaasu vähentää suoraan liikenteen päästöjä ja sen lisäämistä tulisi eri ohjauskeinoin tukea. Esimerkiksi jakeluvelvoite on tähän loistava työkalu.

Alkuperäistä jakeluvelvoitteen vuoteen 2030 nousevaa määrää on useilla päätöksillä liudennettu. KAISU-luonnoksen laskelmat tunnistavat liudennuksen vaikutuksen, mutta eivät riittävästi huomioi sen aiheuttamaa lisäpainetta vuosien 2028–2030 päästövähennyksille.

Huomioiden liikenteen päästöjen merkittävän osuuden sekä taakanjakosektorin että Suomen päästöistä olisi tärkeää tuoda selvästi esiin, miten jakeluvelvoite “palautetaan” alkuperäiselle uralle. Kotimaisen biokaasun potentiaali tulisi nostaa selkeämmin esiin keinona kuroa kiinni liudennuksen aiheuttama päästövaje. Jakeluvelvoite on myös liikenne- ja logistiikka-alan vuonna 2020 julkaiseman tiekartan yksi keino päästöjen puolittamiseen.

Tarve liikenteen päästövähennysten voimakkaampaan edistämiseen on ilmeinen. Yksi vaihtoehto olisi myös tarkastella, voitaisiinko kuorma-autojen hankintatuella vauhdittaa siirtymistä kaasukäyttöisiin. Tällaisen toimenpiteen kokonaistaloudellinen kustannusvaikuttavuus on arvioitu huomattavan hyväksi eli se tuo yhteiskunnalle kokonaistaloudellista säästöä pitemmällä aikavälillä.

Lisäksi ilmastonmuutokseen liittyvät mahdollisuudet, hiilikädenjäljen kasvattaminen erityisesti kiertotalouden edistämänä ja viennin kasvu ovat päästövähennysten ohella erittäin tärkeitä tavoitteita.

Maatalous

Avovastaus

KAISUssa on huoltovarmuuden merkitys esimerkiksi ravinteiden kierrätyksen ja biokaasun tuotannon osalta tunnistettu. Biokaasulle tulisi asettaa konkreettinen tuotantotavoite 4 TWh ja sisällyttää suunnitelmaan vastaavaan tapaan kuin vedyn osalta energia- ja ilmastostrategiassa. Tuotannon tukemiseksi tarvitaan johdonmukaista ohjausta, investointitukea, sääntelyn selkeyttämistä ja jakeluverkon kehittämistä.

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

-

Työkoneet

Avovastaus

-

Jätehuolto

Avovastaus

Jätteiden käsittelyn kasvihuonekaasupäästöt olivat pikaennakkotiedon mukaan 1,5 Mt CO2-ekv. vuonna 2024, mikä on noin 6 % Suomen taakanjakosektorin päästöistä. Jätteiden käsittelyn päästöt ovat vähentyneet tasaisesti 1990-luvulta lähtien. Vuodesta 2005 päästöt ovat vähentyneet 51 prosenttia.

Kierrätysteollisuus kannattaa jätteenpolttolaitosten sisällyttämistä päästökauppaan koko EU-alueella ilman opt-out -vaihtoehtoa mahdollisimman pikaisessa aikataulussa. Jätteenpolttolaitosten päästöjen alentamisessa tärkeä toimenpide on myös hiilidioksidin talteenottoinvestointien vauhdittaminen.

Suomen kiertotalousaste on vain 2,4 % ja kierrätykseen soveltuvia materiaaleja jää kierrättämättä. Keskeistä olisikin toteuttaa toimenpiteitä, joilla kierrätystä saadaan lisättyä. Orpon hallitusohjelman yhtenä tavoitteena kiertotalouden edistäminen. Toteutuessaan se sekä suoraan että välillisesti vähentäisi päästöjä.

Esimerkiksi kiertotalouslain valmistelun tavoitteena on mm. vahvistaa tuotteita ja jätteitä koskevan sääntelyn elinkaarinäkökulmaa sekä lisätä kiertotalousmarkkinaa edistävää ohjausta ja toimia materiaalikiertojen edistämiseksi. Keskeistä onkin saada markkinoita aidosti avattua. Tämä mahdollistaa sen, että yritykset investoivat kiertotalouden ratkaisuihin. Kiertotalouslailla pyritään myös edistämään kierrätystä ja vähentämään kierrätyskelpoisen jätteen polttamista.

F-kaasut

Avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

Avovastaus

Päästökauppa ohjaa raskaan teollisuuden ilmastopäästöjä. Teollisuuden raaka-aineiden käytössä siirtyminen käyttämään enemmän kierrätysperäistä raaka-ainetta vähentää päästöjä. Hyvänä esimerkkinä tällaisesta on metallinjalostuksen päästöt. Samanaikainen fossiiliperäisten raaka-aineiden käytön vähentyminen kasvattaa sähkönkulutusta. Suomessa onkin tärkeää varmistaa, että ohjauskeinot tukevat sähköistymistä. Tässä on sähkönhinnalla keskeinen rooli.

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Avovastaus

Ilmastopäästöjen osalta tulisi kunnan tarkastella päästöjä laajasti niin, että koko elinkaaren aikaiset päästöt huomioidaan. Vaikka kunta saisikin suoria päästöjään vähennettyä, niin tuotteiden sekä rakennusten valmistuksen aikaiset päästöt ovat merkittävä päästölähde ja toisaalta käyttämällä kierrätysmateriaaleja päästöjä saadaan alas. Laajempi tarkastelu toisi siis näkyviin kiertotalouden ja materiaalien kierrätyksen todellisen merkityksen päästöjen vähentämisessä ja osana esimerkiksi rakentamisen koko elinkaarta.

Kulutuksen hiilijalanjälki

Avovastaus

-

Julkiset hankinnat

Avovastaus

Julkisten hankintojen rooli ilmastopäästöjen vähentämisessä on merkittävä jo pelkästään huomioiden vuosittain tehtävien hankintojen määrää. Tämä linkittyy myös kohdassa Kunnat kuvattuihin toimenpiteisiin. Lisäksi esimerkiksi valtioneuvostotason sitoutuminen käyttämään kiertotalouden ratkaisuja antaisi tarvittavan signaalin julkisiin hankintoihin.

Muut poikkisektorit

Avovastaus

Kierrätysteollisuus kiittää siitä, että KAISUssa on käsitelty myös kiertotaloutta. Sen roolia ilmastopäästöjen vähentämisessä olisi kuitenkin perusteltua nostaa. Vaikka vaikutusten arviointiin liittyy vielä toistaiseksi epävarmuutta, niin tietomäärän kasvaessa epävarmuuskin vähenee. Vastaisuudessa tietopohjan ja arviointimenetelmien kehittyessä olisi arvokasta pystyä myös näiden osalta konkreettisemmin arvioimaan päästövähennyspotentiaalia, päästövähennysten rajakustannuksia ja taloudellisia vaikutuksia.

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Avovastaus

-

Muita huomioita

Avovastaus

-

Nores Mia
Kierrätysteollisuus ry